

FORRÁS

VIII. évfolyam 11. szám 2022. november

A NAGYVÁRAD-ÚJVÁROSI SZENT LÁSZLÓ-PLÉBÁNIA HAVILAPJA

„Én nem halok meg, hanem csak elváltozom.”

November 22-én van Szent Cecília szűz és vértanú emléknapja. Templomunkban Szent Cecíliával nem csak az égi születésnapján (latinul *dies natalis*), hanem minden nap „találkozunk”. Elsősorban azért, mert képe ott van szentély boltozatán, amint az orgonán játszik. Thury Gyula festőművész részben a Cecília legendából merített, amikor ezt a festményt készítette. A legenda úgy tartja, hogy „Cecília az ének és orgona közepette a szívében csak az Úrhoz énekelt”. Ennek a szövegnek a következtében lett Szent Cecília a zene védőszentje. Talán azért is választották Szent Cecíliát, mint témát a szentélynek, mert templomunknak igen jelentős zenei hagyományai vannak. Itt volt karmester Michael Haydn zeneszerző, aki többek között 12 egyházi darabot komponált és Carl Ditters von Dittersdorf, 5 misedallam szerzője. Érdekes, ahogy plébánia-templomunk ragaszkodik az egyház zenehagyományához, hiszen ma is két kórossal rendelkezik: a Halmos László-kórossal és a Szent László-templom ifjúsági együttesével.

Jellegzetes, hogy Thury Gyula festményében nem csak Szent Cecíliát, hanem az Urat is ábrázolta, mégpedig az imádatra kitett Oltári Szentség formájában. A szentélyhez nagyon is oda illő ábrázolás mellett számunkra az üzenete is egyértelmű: itt a földön sosem leszünk közelebb az Úrhoz, mint amikor az Oltári Szentséget imádjuk és Vele áldozunk.

Szent Cecília körül sok vita folyt és folyik az Egyházon belül. Élete körül sok a bizonytalanság a források hiányossága miatt. A történelemtudomány nem tudja bizonyítani, hogy élt, de azt sem tudja bebizonyítani, hogy kitalált személy. Figyelemreméltó, hogy az Egyház az első, aki különbséget szeretne tenni a legenda és a valóság között. Legendája szerint Szent Cecília a harmadik század elején született Rómában, előkelő családban. Kora ifjúkorában szüzességet fogadott. Családja házasságra kényszerítette egy

Valerianus nevű pogány emberhez. Cecília a nászéjszakán rávette férjét, hogy ne érjen hozzá, mert a tisztaságát egy angyal védi. Valerianus annyira kíváncsi volt Cecília titokzatos „jegyesére”, hogy még a keresztséget is vállalta azért, hogy megláthassa. A keresztséget I. Orbán pápa szolgáltatta ki számára. Ezután hazatérve meglátta felesége őrangyalát, aki liliomból és vérvörös rózsából (a szüzesség és a vértanúság jelei) font koszorút helyezett mindkettőjük fejére. E csoda hatására Valerianus testvére, Tiburtius is megkeresztelkedett, majd együtt eltemették azokat a keresztényeket, akiket a vallásüldözések során öltek meg. Emiatt Róma prefektusa egy tisztjével elfogatta a testvéreket, akiket egy Maximus nevű tiszt (aki hatásukra szintén megtért) próbált megmenteni, de végül a testvérekkel együtt őt is kivégezték. Ezután fogták el az immár özvegy Cecíliát. Pere és kivégzése során olyan bátorságot mutatott, aminek hatására sokan megtértek. Kínhalálra ítélték, először fürdő forró gőzével, majd forró olajban akarták kivégezni, de a tűz kialudt. Végül karddal végezték ki, de kivégzése sikertelen volt, három csapás után is életben marad, s a hóhér súlyosan sebesülten hagyta ott. Végül barátainak karjában halt meg.

Hogy mennyi a történelem és mennyi a jámbor romantika Szent Cecília legendájában, azt lehetetlen megmondani. Ami biztos, hogy nagy tisztelettel bírt az ősegyházban, különösen Rómában, ahol szent Cecília szülői házából Nagy Szent Gergely pápa bazilikát építtetett a hatodik század kezdetén. Ünnepe már 545. november 22-én megülték Rómában. Ugyanekkor Szent Cecíliát felvették a római misekánonba. Neve egyike azon hét nőnek, akit a szentmisén hallunk, amikor a pap és a hívek a római kánont követik.

A történeti bizonytalanságok ellenére az Egyház azért is ragaszkodik Szent Cecíliához, mert széles körű tiszteletnek örvend a hívek körében. Tiszteletét még jobban növelte az 1599-ban történt esemény. Amikor a Szent Cecília bazilika renoválása alkalmával számos tanú előtt fölnyitották a vértanú szarkofágját Sfondrati Paulus bíboros jelenlétében, holttestét romlatlan állapotban találták. Stefano Maderno barokk művész, aki jelen volt az exhumálásnál, VIII. Kelemen pápa kérésére szobrot készített Szent Cecíliáról pontosan abban a testhelyzetben, ahogyan megtalálták a szarkofág megnyitásakor. A művész annyira ki akarta hangsúlyozni, hogy ő is szemtanúja volt a feltárasnak, hogy a szobor alá ezt a feliratot véste be: *„Itt van Cecília, szűz, akit romlatlanul láttam a sírban. Márványból faragtam nektek a szent képét abban a testtartásban, amelyben láttam.”* Mintha mély, gyermeki álmát aludná, úgy fekszik jobb oldalára dőlve a fiatal lány. A nyakán három vágás hirdeti, hogy nem természetes halállal halt meg. Arcát elfedi, karját hosszan kinyújtja. Jobb kezének ujjával *hármat*, ballal *egy* mutat. Ez a Szentháromság szimbóluma: *Három* személyben *Egy* igaz Isten.

adj kegyesen közösséget
szent apostolaiddal és vértanúiddal:
Jánossal, Istvánnal, Mátyással, Barnabással
(Ignáccal, Sándorral, Marcellinnal, Péterrel,
Felicitással, Perpetuával, Ágotával, Lúciával,
Ágnessel, Cecíliával, Anasztáziával)
és minden szenteddél;

Szent Cecília szobra – Stefano Maderno alkotása

Szent Cecília legendája olyan nagyszerű mondatokat is idéz, amelyek a mai emberre is hatással vannak. Amikor a prefektus felelősségre vonta, így tett hitvallást: *„Én nem halok meg, hanem csak elváltozom.”* Nem tudjuk, hogy Cecília tényleg kimondta ezeket a szavakat vagy sem, de az biztos, hogy örök igazságot tartalmaznak. Hasonló szavakkal imádkozik az Egyház is az elhunytakért mondott szentmisében. Az átváltoztatás előtt, a *Prefációban* a pap ezeket a szavakat olvassa és mondja a misekönyvből: *„Mert híveid élete Urunk megváltozik, de meg nem szűnik.”* Fontos és mély szavak ezek, amelyek segíthetnek nekünk az elmélkedésben, hogy mit jelent a keresztény remény a feltámadásban és az örök életben.

Énekelt az orgonánál Cecília a földi életében? Lehetséges, hogy nem. De az biztos, hogy most hálaénekeket énekel a mennyben az angyalokkal és a többi szenttel együtt. Minket is ez a valóság vár az Égben. És ezért már most méltó és igazságos, hogy már itt a földön gyermeki szívvel hálaénekeket énekeljünk az Úrnak. Szent Cecília könyörögi érettünk!

Vánkos Alexandru segédlelkész

Október első vasárnapján a 11 órás szentmise után Kovács F. Zsolt plébános atya megáldotta az óvodás- és iskolás táskákat, kérve a Jöistén áldását gyermekeinkre ebben az új tanévben is.

A fenti két évszám ünnepet jelez – templomunk háromszázados évfordulóját. Jelentős esemény ez városunk, közösségünk életében, melynek mi, kései utódok itt és most részesei lehetünk. Hordozzuk lelkünkben ezt a közelgő ünnepet, hálás szívvel *„áldjuk azok boldog emlékezetét, akik e templomot építették és nekünk megtartották”*. Az alábbiakban részletet közlünk dr. Lestyán Endre prépost-prelátus, néhai plébánosunk 1923. október 21-én – a kétszázados évfordulón – a Katolikus Népszövetség díszgyűlésén elhangzott ünnepi beszédéből, amely az általa szerkesztett *Órszem* c. hetilapban jelent meg.

„Itt állunk tehát ma az ősi kétszázados falak mellett. Körülötte egy lüktető életű nagy város keletkezett, amelynek lakói lázas törtetéssel futnak a kenyér, az üzlet után, a régmúlttal nem sokat törődnek, csak a mával gondolnak és erre a szent

2023

falakra is idegenül tekintenek; de mi nekünk, akik ma ünneplünk, akik leghálásabb szívvel imádjuk az isteni gondviselést hogy e napot megérni engedte és áldjuk azok boldog emlékezetét, akik e templomot építették és nekünk megtartották, mondom minékünk ez a templom nem csak egy régi emlék, hanem élő figyelmeztetés, öröndetes vigasztalás és szent örökség...”

A kezdeti időkről olvashatunk Biró József művészettörténész doktori értekezésében (*Nagyvárad barok és neoklasszikus művészeti emlékei*).

„...Bizonyos azonban, hogy 1723 január 10-én a káptalan ide költözködött át a Szent Brigitta-templomból s így feltételezhető, hogy az alapkövetétel az 1720-ik év körül történhetett (inkább utána, mint előtte). Csáky Imre 1723 január 13-án vonult be ünnepélyesen a székesegyházba, az építkezés azonban korántsem fejeződött be...”

1923-ban készült
felvétel,
a Szent László-templom
fennállásának
200. évfordulóján

Nem az a kérdés, hogy van-e élet a halál után, hanem, hogy volt-e élet a halál előtt?

Mindenszentek ünnepe és halottak napja elsősorban a szeretteinkről való megemlékezésről szól. Sokan tűnődnek azon, hogy mi lesz, ha földi életük véget ér, van-e élet a halál után?

Ezen az ünnepen az is eszünkbe kell jusson, hogy Isten értünk tett mindent, Ő azért jött, hogy nekünk örök életünk legyen, mert nem akar nélkülünk mennyországot, Isten velünk együtt képzel el a mennyországot. „Az az Isten akarata, hogy szentek legyetek. Hiszen Isten nem bűnös életre hívott meg bennünket, hanem szentségre.” Tim 4,7

Nem az a kérdés, hogy van-e élet a halál után, hanem, hogy volt-e élet a halál előtt? Isten az életszentségre hív meg minket, arra, hogy az Ő szeretetét hirdessük, mert csak így élhetünk Istennek tetsző teljes életet.

Adjunk hálát minden percünkben Istennek és ameddig csak élünk hirdessük az Ő szeretetét.

Loló Gabriella-Brigitta

A Temetőnk

Feldíszítjuk a temetőt
Itt nyugszanak minden előd,
A jó szülők itt a szélen
Nagy jutalmuk fenn az Égben,
Nevelgettek, útra tettek
Gátat kértek fellegeknek
A Napnak sugarat, duplát
Most látják az Isten titkát
Miért ér szenvedés e Földön
Ártatlant miért ér börtön?
Köröttük nyugszik sok rokon
Érdemeik nagy, vagy potom
Jó Uram! Nem az én dolgom
Kezet nyújtottak nagy sorson,
Fejfájukra kis koszorút
Helyezek, hagyom a borút
Hisz a lélek már ünnepel
Jézussal, angyali sereggel.
Tovább lépek itt egy szomszéd,
Mikor virágos volt a rét
Ritkán nyújtott nyílt virágot,
Elmondok egy imádságot
Nyerjen Ő is kis fényszikrát,

Felajánlta Jézus kínját
Minden teremtményért külön,
Ne üljék süketség fülön
Értékeljünk szeretetet
Látunk repülő verebet
Mi vagyunk mi hozzá képest?
Szereti Urunk a bérest
Aki ügyeli a nyáját
Szétossza a hozományát,
Magának nem hagy meg semmit
Ha baj éri, Isten enyhít
Nem a vagyon, sem nem a pénz
Felemészti a rossz penész!
Készüljünk fel jó előre
Szülőföldünk temetője
Alkatunkra porát hinti
Ne utólag kezdjünk sírni!
Minden síron gyertya ég ma,
Ó! Vérről ázott keresztfá
Üdvösségünk rajta, Jézus
Sírjainkon meg szent cédrus.

Nagyvárad, 2022. október 23., Halottak napjára
Kovács Ilona Panni szocmunkás

A kóruséneklés, mint közösségápolás

*„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”*

Babits Mihály

A kóruséneklés szoros kapcsolatot teremt ember és ember között, semmi nem hat ránk olyan mélyen, mint az emberi hang. A zene, az ének lelki táplálék és semmi mással nem pótolható.

Az éneklés NEM valami régies, népies, elmúlt korokból itt maradt tevékenység! Az éneklés az emberi kommunikáció legőszibb formája.

A kóruspróbák észrevétlenül sok fontos dologra tanítanak meg bennünket: egyidőben figyelni és figyelni másokra, együttműködni, felelősséget vállalni, kitartani.

Ha szeretsz énekelni és szeretnél egy közösséghez tartozni, akkor itt a helyed, várunk szeretettel, mert énekelni jó, hogy miért is? Mert:

- *Aki énekel, az kétszeresen imádkozik.* (Szent Ágoston)
- a zene híd az ég felé,
- közösség érzetet ad, óráról-órára a közösség élményét nyújtja,
- szolgálat és odaadás egyben, mivel a szórakozáson felül egy spirituális cél is megjelenik benne és általa, mindegy, hogy valaki profi vagy amatőr,
- a kóruséneklés egy alkotói folyamat...
- csökkenti a stresszt és a depressziót, erősíti az immunrendszert,
- „rezgésbe hozza” agyunkat és megnöveli életörömmünket,
- szabályozza a szívritmust – tehát tovább élünk,
- az éneklés enyhíti a magányt, társakat, barátokat ad,
- növeli az önbizalmat,
- tehát kórus nélkül nem élet az élet.

Mindehhez nem kell más, mint az a hangszer, ami mindenkinek a torkában van. Kodály Zoltán szavával élve *„az emberi hang a legszebb hangszer a világon”*.

Ezáltal szeretnénk bátorítani nemcsak női-, hanem férfi társainkat is, hogy jelentkezzenek és megtapasztalják a közös éneklés örömét és előnyeit.

Gyere te is – felekezettől és kortól függetlenül, a kottaolvasás nem feltétel – énekeljünk együtt a vasárnapi szentmiséken, koncerteken, kórustalálkozókon és még sok-sok más helyen!

Jelentkezni lehet a 0720702560 telefonszámon.

Kribus Mónika kántor-karnagy

- **Elsőpénteken** a betegeket látogatjuk meg, **elsősombaton** az ismert imaórát végezzük el, **elsővasárnap** titokcsere és szentségimádás az ismert liturgikus formában.
- Megérkezett a következő évi misenapló, most már a 2023-as évre is lehet **szentmisét előjegyezni**. A 2023-as **Kincses Kalendárium** is kapható a sekrestyében.
- Elkezdtük a plébániai **hitoktatást**, csütörtökön délután 5 órától az első-áldozóknak, fél héttől pedig a béralkozóknak tartunk hittanórát a Tudor Vladimirescu 4. szám alatti közösségi teremben. Továbbra is várjuk kedves fiataljaink jelentkezését a szentségekre való felkészítőkre. Amennyiben **felnőttek** jelentkeznének a szentség felvételére, velük külön foglalkozunk.
- A **Rózsafüzér Társulat** jelentkezőket vár, olyan személyeket, akik vállalják egy tized elimádkozását. Lehet jelentkezni a sekrestyében vagy a plébánián.
- **Utolsó útjára kísértük** október 28-án † Pál Imre, 31-én † Flintaş Gheorghe testvéreinket.

A SZENTMISE OLVASMÁNYAI

MINDENSZENTEK – nov. 1.: Jel 7,2-4.9-14 – 1Jn 3,1-3 – Mt 5,1-12a

Évk. 32. vas. – nov. 6.: 2Mak 7,1-2.9-14 – 2Tessz 2,16-3,5 – Lk 20,27-38

Évk. 33. vas. – nov. 13.: Mal 3,19-20a – 2Tessz 3,7-12 – Lk 21,5-19

KRISZTUS, A MINDENSÉG KIRÁLYA – november 20.: 2Sám 5,1-3 – Kol 1,12-20 – Lk 23,35-43

Advent 1. vasárnapja – nov. 27.: Iz 2,1-5 – Róm 13,11-14 – Mt 24, 37-44

A havilapot szerkeszti a Nagyvárad-Újvárosi Szent László Római Katolikus Plébánia.
410209 Nagyvárad, Primăriei utca 9. Telefon: 0259/431-652. www.szentlaszloplebania.ro
facebook: Nagyvárad-Újvárosi-Szent-László-Római-Katolikus-Plébánia
Készült a nagyvárad-i Litera Print nyomdában.